

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Johannes 5, 1 - 18
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 138 : 1 en 2**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Psalm 86 : 1 en 2 (een roep tot de Here om vergeven en ons in het licht te stellen)**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : Johannes 5 : 19 - 46**
8. **Zingen : Gezang 15 : 1 en 2 (bede tot de Here om ons hart voor Hem te openen)**
9. **Tekst : Johannes 5 : 1 - 18**
10. **Zingen : Lied 435 : 1 en 4**
11. **Dankzegging en voorbede**
12. **Slotzang : Psalm 73 : 9 en 10**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

“God is maar matig”, zo hoor ik tegenwoordig nog wel eens van mijn catechisanten. Meestal gaat het dan over het feit dat God niet met alle mensen op dezelfde manier omgaat. Niet alle mensen dezelfde kansen geeft. En het is waar. De Here geeft niet aan alle mensen dezelfde kansen, dezelfde geschenken. Een sprekend voorbeeld daarvan vinden we in de tekst van vanmorgen. In het kuuroord van Bethesda geneest de Here Christus slechts deze ene zieke man. De Here Jezus is als het ware in een verpleeghuis binnengegaan en heeft van al die zieke en gehandicapte mensen die er in de gemeenschapsruimte zitten en liggen er één genezen. En al die andere zieken en gehandicapten, die laat Hij in hun ellende. Je zou het met de woorden van de jeugd van vandaag een matige actie van de Here kunnen noemen. Als je toch de gave van genezing hebt, zoals de Here Jezus die had, waarom geneest Hij dan niet al die zieke mensen daar dat kuuroord? Waarom alleen maar die ene man? Ja, zo kun je tegen deze geschiedenis aankijken.

Je kunt ook anders naar deze geschiedenis kijken. Waarbij je dan niet kijkt naar al die mensen die ziek achterblijven in het kuuroord van Bethesda. Maar we kunnen ook kijken naar wat de Here aan reacties krijgt op zijn optreden. Hij krijgt met kritiek te maken van de kant van de Joden. Want Jezus had de genezen man opdracht gegeven om zijn matras te dragen. Terwijl de Here goed wist dat de Joden dat in strijd vonden met het heiligen van de sabbat. En wat krijgt Hij van de genezen man terug? Deze genezen man draait zijn hand er niet voor om, om Jezus bij de Joden te verraden, als hij eindelijk weet wie hem heeft genezen. Terwijl hij wist dat de Joden een hartig woordje met Jezus wilden spreken, omdat Hij hem opdracht had gegeven om op de sabbat zijn matras te dragen.

Ja, waar gaat het eigenlijk om in deze geschiedenis? Om het wonder van deze genezing? Om de reactie van de Joden? Om de reactie van de genezen man? We zullen het zien, als ik u het Woord van de Here bedien onder het volgende thema:

Jezus Christus vervult liefdevol zijn ambtsdienst in een vijandige en ondankbare omgeving.

Als je gaat kijken naar het begin van deze geschiedenis en het einde dan omvat deze geschiedenis heel hoofdstuk 5. Waarbij de meeste aandacht door Johannes niet gevestigd wordt op de genezing, maar op de woorden van de Here die daarop volgen. Toch is

het ook goed om stil te staan bij de gebeurtenissen die aanleiding waren voor het getuigenis dat Jezus over Zichzelf aflegt.

Het is feest in Jeruzalem, zo vertelt Johannes. Wat voor feest vertelt Johannes ons niet en dat is blijkbaar ook niet van belang voor deze geschiedenis. Maar het is in ieder geval duidelijk dat er een feeststemming in Jeruzalem is. Het is trouwens niet alleen feest, maar het is ook nog sabbat. De wekelijkse feestdag waarop de Here je rust geeft van je werk en je inspanningen. De dag waarop je rust mag vinden aan het hart van God en je alle tijd hebt om zijn hart te zoeken en je in zijn liefde en trouw te verblijden.

Feestdagen zijn dagen waar je naar uitzielt, omdat ze vreugde en blijdschap brengen. Lekker eten, het gezelschap van vrienden. Maar op deze feestdag en sabbat gaat Jezus niet naar een feestzaal vol mensen die plezier maken, maar Hij gaat naar het verpleeghuis. Het gaat hier om twee bassins. En die bassins worden omringd door vier zuilengalerijen die helemaal rondom lopen. En dat loopt er ook een zuilengalerij tussen de twee bassins door. Zo komt Johannes op vijf zuilengangen. En in die schaduw van die galerijen liggen allerlei zieke mensen. Zieke mensen die de hele dag vol spanning naar het water kijken. In de hoop dat er weer een engel van God in het bassin zal neerdalen. Want de eerste die dan in het water is, zal genezen worden van zijn ziekte. Het is triest als je het beeld tot je hart laat doordringen. Daar liggen allemaal mensen (Johannes spreekt over een menigte zieken, blinden, verlamden en verschrompelden) die wachten op dat ene moment dat het water in beweging komt. Daar is al hun hoop op gevestigd. En als het moment dan eindelijk daar is, dan is het ieder voor zich. Want dan gaat het erom als eerste neer te dalen in het water. En het langverwachte moment eindigt ermee dat 1 persoon gezond het kuuroord kan verlaten en de rest van de zieken teleurgesteld en verdrietig achterblijft. Bij deze race zijn sommige mensen al bij voorbaat kansloos. Zo ook deze man die door de Here wordt aangesproken. Want hij heeft niemand die ervoor wil of kan zorgen dat hij als eerste in het water afdaalt.

En dan op die feestdag komt Jezus in het kuuroord. Waarschijnlijk was het een komen en gaan daar van allerlei mensen. Familie en vrienden zorgden voor de zieken in het kuuroord. Zo loopt ook Jezus de zuilengalerij binnen. De Here was nog maar kort begonnen met zijn publieke optreden, dus waren er nog veel mensen die Hem niet kenden. Zijn binnenkomst leidde dus niet tot een storm van geroep om hulp. Jezus weet van de man die al 38 jaar verlamd is. Of hij daar 38 jaar gelegen heeft, wordt niet verteld. De

Here die van zijn langdurig ziekbed weet, gaat naar hem toe en spreekt hem aan. Hij vraagt hem: wilt u gezond worden?

Dat lijkt een domme vraag, maar mensen die al heel lang ziek zijn, willen diep in hun hart niet altijd gezond worden. Ze zijn gewend aan het leven van ziek zijn. Het is een vertrouwd leven waar ze zich in zekere zin mee verzoend hebben. Maar als je gezond bent, wordt van je verwacht dat je allerlei dingen weer zelf gaat doen. Dat je zelf mensen gaat helpen, etc. etc. Dus het is helemaal niet zo vreemd dat de Here aan deze man die al zo lang ziek is, vraagt of hij weer gezond wil worden. Als hij dan in zekere zin “ja” zegt, zegt Jezus tot hem: Sta op, pak uw matras en wandel. Nadat Christus deze woorden heeft uitgesproken, staat de man op en doet hij wat hem gezegd is.

Blijkbaar vindt de man het niet nodig te vragen wie Hem genezen heeft. Want als hij later Joden tegen het lijf loopt, die hem het verwijt maken dat hij met een matras loopt te sjouwen op de sabbat, dan weet hij niet eens wie hem dit enorme geschenk geschonken heeft. Vreemd is dit toch. Dat iemand je na een ziekenbed van 38 jaar geneest en je vraagt niet eens naar zijn naam. Wie loopt er nu zomaar weg als je zoiets prachtigs hebt ontvangen? Je wilt dan toch contact houden. Misschien ooit iets terug doen. Deze man is ongetwijfeld blij geweest met zijn genezing, maar zijn hart lijkt niet vervuld te zijn met dankbaarheid tegenover Christus.

Nu was de Here Jezus ook niet uit geweest op een lang verblijf in het kuuroord. Hij was uitgeweken naar een plek waar het rustiger was. Want er was een grote menigte mensen in het kuuroord.

Later ontmoeten Jezus en de genezen man elkaar in de tempel. Waarschijnlijk ergens in de voorhof van de tempel. En dan zegt Christus: Zie, u bent gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet iets ergers overkomt. Dit zijn woorden van Christus die vragen oproepen. Waarom zegt Hij nu: zondig niet meer? En hoe moet deze man dat doen? Niet meer zondigen? Wie kan dat? Laten we bij het laatste beginnen. In het Grieks wordt bij het gebruik van het werkwoord niet alleen uitdrukt of iets in de tegenwoordige of de verleden tijd is. In de onvoltooid of voltooid tegenwoordige of verleden tijd. Maar in het werkwoord wordt ook uitgedrukt of het om een voortdurende handeling gaat, of om het resultaat van de handeling of dat dat allemaal niet zo belangrijk is. En in de werkwoordsvorm die we hier aantreffen laat Christus uitkomen dat Hij het voortdurend zondigen bedoelt. Hij gaat hier dus niet om het vallen in zonden. Het struikelen, waarna

een mens zich bekeert. Nu het gaat hier om een voortdurend in zonden leven. Een volharden in zonden. De Here waarschuwt deze man om niet in zijn zonden te volharden. Want dan zal hem iets veel ergers overkomen dan zijn ziekte. Ja, dan wacht hem de eeuwige verlorenheid. De eeuwige dood en hel.

Waarom de Heer het nodig vindt om dit tegen deze man te zeggen blijkt wel uit het vervolg. Want wat doet deze man als hij weet dat het Jezus was die hem genezen had en hem opdracht had gegeven om zijn matras te dragen? Hij gaat naar de Joden. Terwijl hij wist dat de Joden nog een appeltje met Jezus te schillen hadden, omdat Hij deze man opdracht had gegeven om zijn matras te dragen. Terwijl het nota bene sabbat was. Hoe had Hij het in zijn hoofd gehaald een dergelijke opdracht te geven? Iedere rechtgeaarde rabbi in Israël was het er over eens dat dat een ernstige schending van Gods wet was. Toch gaat de genezen man naar de Joden om te vertellen dat het Jezus is geweest die hem genezen had. Deze man verraadt zijn weldoener. De Here Christus die het hart van mensen kent, heeft dus alle redenen om tegen deze man te zeggen: zondig niet meer, opdat u niet iets ergers overkomt.

Nu de Joden weten wie deze man de opdracht had gegeven om op de sabbat zijn matras te dragen, zoeken ze de confrontatie met Jezus. De Joden wilden Jezus vervolgen, omdat Hij de sabbat van de Here niet heiligde. Mensen de opdracht gaf om hun matras te dragen en zelf op de sabbat mensen genas.

Johannes tekent ons in deze tekst dus de omstandigheden waarin de Zoon van God zijn werk moest doen. Hij had de heerlijkheid van de hemel verlaten om op een verloren mensheid te redden van hun ondergang. Hij was bereid voor ze te lijden. Hij omringde ze met liefde, goedheid en geduld. Maar oogstte Hij dankbaarheid. Nee, integendeel. Hij werd verraden door de man die Hij genezen had. Vond Jezus dan bescherming en steun bij vooraanstaande Joden? Wezen die de mensen op de liefde van Christus? Op de goede dingen die Jezus voor het volk deed? Je zou het van ze hebben mogen verwachten. Ze kenden het Woord van God. Die Schriftgeleerden en Farizeeën. Maar wat bleek? Deze leiders van het volk, waren het ergst. Zij besloten dat de Zoon van God vervolgd moest worden, omdat Hij op de sabbat een goede dingen aan mensen deed. Aan het gebruikte werkwoordsvorm is duidelijk dat het de Joden maar niet ging om dit ene geval, maar om het feit dat Jezus dit telkens weer deed. En vandaag had Hij een man die al 38

jaar ziek was genezen. En dat kon en mocht niet op de sabbat. Dat moest stoppen. Zo snel mogelijk. Deze man heeft geen eerbied voor de wet van de God van Israël.

Maar wat is de reactie van de Here Christus als de Joden Hem aanspreken op zijn gedrag op de sabbat? Hij voelde natuurlijk heel goed de boosheid en de haat van de Joden. Je zou zeggen: Hij goed oppassen wat Hij zegt, wil Hij zich niet totaal onmogelijk maken. Maar de Here is niet gekomen om zijn leven te redden, om op de vlucht te gaan voor de dreigementen van de Joden. Hij heeft een opdracht van God te vervullen. En daar houdt Hij aan vast. En dat laat Hij de Joden dan ook in alle eerlijkheid weten: Mijn Vader werkt tot nu toe en ik werk ook. Dit lijkt een merkwaardige uitspraak van de Here. Hoezo werkt zijn Vader nog. In de Bijbel zegt God tot zelf dat Hij rustte op de zevende dag. En het is waar. God rustte op de zevende dag. Maar na die zevende dag is er wel wat gebeurt. De mens heeft God scheppingswerk bedorven. De mens heeft zijn eigen doodvonnis getekend door in zonden te vallen. Hoe zal God dan nu nog kunnen rusten nu de toekomst van zijn schepping zo bedreigd wordt? God rust niet, maar werkt. Hij is bijzonder druk bezig om zijn scheppingswerk met de mens te redden. En zijn Zoon doet dat ook. Heel zichtbaar, heel tastbaar. Hij verlost zieke mensen van hun kwalen. Hij doet goed, zoals zijn Vader goed doet. Hij bewijst barmhartigheid, zoals zijn Vader barmhartigheid bewijst.

Misschien hebt u zich ooit wel eens ontzettend ingespannen voor iemand die diep in de problemen zat. En nadat u alles voor die ander had gedaan, zelfs op de meest onmogelijke tijdstippen en ten koste van uw eigen gezin, kon er nog geen “dankjewel” van af. Er is later nooit enige belangstelling van de andere kant gekomen voor uw leven. Ook niet toen u diep in de moeiten zat. Niks van dankbaarheid. Ja, het was zelfs nog erger, want via via merkte u dat ze zelfs kwaad over u spraken tegenover anderen. Hoe je je dan voelt. Dan voel je je misbruikt en verraden, dan ben je boos en ongelukkig. Maar je hebt je les nu wel geleerd. Je bedenkt je nu wel drie keer voordat je je weer zo voor iemand opoffert. Voordat je een ander weer de kans geeft om je zo op je ziel te trappen. Want deze pijn wil je niet nog een keer meemaken. En al je vrienden en vriendinnen zullen je gelijk heeft. Pas goed op, want er zal altijd mensen die misbruik van je zullen maken. Als je een beetje levenservaring hebt, dan weet je dat dit een goed advies is. Toch?

Maar hebt u wel eens bedacht hoe uw toekomst eruit zou zien als de Zoon van God deze wijze raad zou opvolgen? Als Hij Zichzelf beschermd zou hebben tegen de ondankbaarheid en liefdeloosheid van de mens. Wat als de Here een wijze les uit de genezing van deze verlamde man had getrokken? Hij gestopt zou zijn om ondankbare mensen te genezen? Als Hij gestopt zou zijn om redding en verlossing te prediken aan mensen die helemaal geen behoefte hebben aan zijn hulp en verlossing? Wat zou er terecht zijn gekomen van het plan om zijn leven op te offeren voor zondige mensen? Als Christus het gedaan zou hebben om de liefde, de dankbaarheid en erkenning van de mensen te krijgen? Als zijn belangrijkste drijfveer de eer van mensen was geweest, dan zou de Here terug gegaan zijn naar de hemel voordat Hij zijn opdracht voltooid had. Want hoeveel mensen zaten nu werkelijk op Hem te wachten? Hoeveel mensen zullen zijn offer naar waarde kunnen schatten? Het overgrote deel zal Hem zelfs uitlachen om zijn offer. Ja, leerlingen uit zijn belangrijkste kring zullen Hem verraden en verloochenen. Maar Hij kan het natuurlijk doen voor die mensen die Hem wel dankbaar zullen zijn en wel zijn eer zullen verdedigen. Toch? Want die zullen wel voortdurend in zijn voetsporen gaan. Die zullen wel hun naasten telkens weer barmhartigheid bewijzen. Zij zullen, net als Hij, altijd weer het goede doen en altijd de zonden ontvluchten. Toch? Nee, helaas niet. Wij die in Christus geloven, zijn alles behalve volmaakt in onze dienst aan Christus. Onze dankbaarheid is vaak maar halfslachtig. Maar, God zij gedankt, Jezus Christus is niet uit op de eer van mensen. Hij is gekomen om de naam van zijn Vader (vs 43) van hoofdstuk 5. Daar haalt Christus de kracht en de liefde uit om zijn leven op te offeren voor een verloren mensheid.

“God is matig”, durven we in onze jeugdige overmoed te zeggen. Maar als God matig is, wat zijn wij dan wel? Niets anders als onbarmhartige, ondankbare, onbetrouwbare en boosaardige wormen. Wormen die het absoluut niet waard zijn dat er iemand naar omkijkt. Laat staan dat Hij zijn leven voor deze mensen opoffert. Maar toch is dat wat Gods Zoon voor ons heeft gedaan. En zijn Vader schaamt zich er niet voor om onze Vader te heten. De Heilige Geest schaamt zich er niet voor om in ons te wonen en te werken.

Maar nu Christus ons zo heeft bevrijd, moeten wij wel stoppen met zondigen. Moeten we achter de Here Jezus aangaan en Hem volgen. En we moeten Hem niet beschouwen als een stuk keukenpapier dat goed is voor het wegpoetsen van onze zonden om daarna

in de container gegooid te worden. Het hart van de Zoon van God is vele malen groter dan ons hart. Het geduld van Jezus Christus is vele malen groter dan ons geduld. Maar laten we daar niet mee spelen. Want als wij op Hem neer blijven kijken en zijn liefde met ondankbaarheid blijven beantwoorden, dan komt onvermijdelijk het moment waarop Hij de wijze raad van mensen zal opvolgen: waarom tijd en energie verspillen aan mensen die het toch niet interesseert wat je voor ze doet.

Amen